

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра педагогіки і освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

Проректор з науково-педагогичної роботи
проф. Шарин С.В.

“31” серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Експертна діяльність у галузі освіти»

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Рівень освіти Другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Педагогічний факультет

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020р.

Робоча програма з курсу «Експертна діяльність у галузі освіти»

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р. – 11 с.
Розробники(вказати авторів, іхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Стражнікова Інна Василівна, д. пед. н., проф.

Загородня Тетяна Костянтинівна, д. пед. н., проф.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені
Богдана Ступарика

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.
Завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

д.п.н., проф. Стражнікова Інна Василівна (Загородня Т.К.)

Схвалено науково-методичною радою факультету.

Протокол від “28” серпня 2020 р. № 2

“28” серпня 2020 р.

Голова Романишин Роман Ярославович (Романишин Р.Я.)

© Стражнікова І.В., 2020 р.
© Загородня Т.К., 2020 р.

© ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника», 2020 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка 011- Освітні, педагогічні науки (шифр і назва)		<u>Нормативна</u>
Модулів			Рік підготовки:
Змістових модулів		1-й	1-й

(назва)	За освітньо-науковою програмою 011		Семестр
Загальна кількість годин 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Другий (магістерський)	14 год.	4 год.
			Практичні, семінарські
		16 год.	6 год.
			Лабораторні
		- год.	- год.
			Самостійна робота
		60 год.	80 год.
			Індивідуальні завдання: __ год.
			Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3% до 66,7%
для заочної форми навчання – 11,1% до 88,9%

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – забезпечити поглиблена теоретичну підготовку фахівця у галузі освіти щодо розуміння особливостей експертної та консультативної діяльності в освіті та сприяти формуванню знань, умінь і навичок з консультування й експертизи з питань розвитку системи освіти; розвиток професійної компетентності управлінця у галузі освіти.

Завдання вивчення дисципліни:

- оволодіння системою знань про експертну діяльність у галузі освіти;
- формування знань про функції, завдання і базові компетенції експерта у галузі освіти;
- оволодіння знаннями про сутність, зміст і етику експертної діяльності;
- опанування знаннями про експертизу і консультування як базові поняття експертної діяльності;
- оволодіння системою знань про аналітичні методи в експертній діяльності;
- поглиблення знань про технології та форми експертної діяльності;
- формування наукового світогляду і методологічної культури експерта у галузі освіти;
- розвиток інтелекту, творчих якостей, здатності до науково-дослідницької та інноваційної діяльності в сфері освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістрант повинен:

- засвоїти основні категорії, поняття і терміни, які відображають експертну діяльність;
- оволодіти компетенціями необхідними для експертної діяльності;
- удосконалити уміння і навички самостійної навчальної роботи, збирання, опрацювання й аналізу наукової інформації та методичних джерел;
- сформувати власний стиль наукової, професійно-педагогічної та управлінської діяльності, професійного спілкування;
- розвинути уміння і навички навчання упродовж життя;
- розширити свій науковий світогляд і підвищити рівень методологічної культури.

Зміст самостійної роботи з курсу спрямований на поглиблення теоретичних знань та формування наукового світогляду, розвиток методологічної та управлінської культури згідно зі змістом навчальної дисципліни, самостійного мислення, професійно-значущих і творчих якостей, здатності до інноваційної діяльності, вмінь щодо здобуття, обробки та аналізу наукової інформації та методичних джерел.

Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, у процесі навчання, на основі поєднання спеціально предметних знань та вмінь з набутим досвідом дослідницької/інноваційної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1. Здатність до здобуття і застосування знань у практичних ситуаціях та генерації нових ідей та досягнення нових цілей (креативність).
- ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.
- ЗК 9. Здатність до управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК 1. Здатність виявляти потенційні зв’язки освітньої теорії, освітньої політики та практики, розуміння цілей і особливостей освітніх систем.
- СК 3. Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.
- СК 5. Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.
- СК 6. Здатність до консультування з питань освітньої теорії і практики.

СК 11. Здатність визначати стан та потенціал системи освіти ЗВО, оцінювати його у сфері вищої освіти з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки.

ПРН 9. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями доцільності та достовірності.

ПРН 11. Здійснювати аналіз стану вищої освіти та визначати потенціал системи освіти ЗВО, створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу і обирати оптимальні методи, засоби і форми взаємодії, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат

ПРН 12. Здійснювати аналіз освітнього процесу у ЗВО, приймати рішення в умовах, що потребують застосування нових підходів та прогнозування, презентувати, обговорювати та захищати власні погляди в усній та письмовій формах перед фаховою та нефаховою аудиторією.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Експертна діяльність в освіті: цілі, завдання, зміст, об'єкти і суб'єкти. Етичні аспекти експертизи

Зміст поняття «експертиза». Поняття «експертиза в освіті». Предмет експертизи. Види експертизи. Функції експертизи. Принципи експертизи. Типологія експертіз. Експертиза освітніх інновацій. Загальна характеристика експертної діяльності. Значення експертизи для освіти. Поняття «експертна діяльність в освіті». Особливості експертної діяльності. Основні засади експертної діяльності. Сутність та зміст експертної діяльності. Цілі експертної діяльності в освіті. Головні завдання експертної діяльності в освіті, їх типи. Завдання експерта у галузі освіти відповідно до напряму діяльності. Об'єкти експертизи в освіті. Суб'єкти експертизи в освіті. Етика і етикет у професійній діяльності. Етичні принципи експерта у галузі освіти: компетентності експерта; неупередженості експерта; попередження (незаконних дій представників освітньої установи); конфіденційності. Етичні правила здійснення експертної діяльності: взаємоповаги експерта і представників освітньої установи, що проходить експертизу; співпраці експерта і представників освітнього закладу; дистанції у професійному спілкуванні; обґрунтованості результатів експертизи; адекватності методів експертизи; науковості результатів експертизи.

Тема 2. Організаційні форми експертизи в освіті.

Групи та види експертних методів. Експертні оцінки. Методи експертних оцінок. Індивідуальні експертні методи. Необхідні умови ефективного застосування методів експертної оцінки. Отримання інформації при застосуванні експертних оцінок (метод інтерв'ю, анкетування (аналітичного експертного оцінювання). Методи колективних експертних оцінок. Особливості методів колективних експертних оцінок (зміст методу колективної експертної оцінки. педагогічний аудит, психолого-педагогічна експертиза, комплексна гуманітарна експертиза, консалтинг тощо).

Тема 3. Освіта як об'єкт експертизи.

Експертиза та консультування в освіті як вид професійної діяльності. Особливості наукової та гуманітарної експертизи. Процес та етапи консультування. Особистісно орієнтоване консультування в освіті. Психологічне консультування в освіті. Управлінське консультування. Консультування керівників освітніх установ. Експерт у галузі освіти як фахівець у галузі освіти.

Тема 4. Ролі, функції та базові компетенції експерта у галузі освіти

Вимоги до експертів у галузі освіти. Базові компетенції експерта у галузі освіти. Спільне та відмінне між кваліфікаціями «експерт у галузі освіти», «менеджер з освіти», «фахівець з управління проектами», «менеджер інноваційного бізнесу». Методи відбору експертів у галузі освіти: евристичні, статистичні, тестові, документальні та комбіновані. Процедура добору групи експертів (визначення кількості експертів, складання списку експертів, отримання згоди на участь у роботі). Принципи діяльності у творчих групах.

Тема 5. Поняття «ефективність експертизи». Чинники впливу на ефективність експертної діяльності в освіті.

Критерії ефективності експертизи: критерії якості відбору експертів (професійна компетентність експерта, дотримання процесуальних вимог, методика експертного дослідження); комунікативні уміння та навички; критерії ефективності процесу експертизи (результативність, рівень аналітичного узагальнення,

економічність: витрати часу та витратикоштів). Інтенсивні чинники підвищення ефективності експертизи в освіті (застосування науково-обґрунтованих методів та сучасних методик проведення дослідження; застосування комп'ютерних технологій в ході проведення дослідження; налагодження чіткої та злагодженої взаємодії між суб'єктами призначення та проведення експертизи; підвищення професійної компетентності експертів). Екстенсивні чинники підвищення ефективності експертизи в освіті: збільшення часу для проведення експертних досліджень; збільшення кількості осіб, що залучаються до проведення експертного дослідження; матеріальне стимулювання експертів, які залучаються до проведення експертизи.

Тема 6. Критерії ефективності експертної діяльності

Управлінська концепція реформування освітньої політики в сучасній Україні. Шляхи реалізації цільового управління освітою. Принципи управління ЗВО. Поняття «критерії». Комплексність оцінювання, види експертизи, достовірність, обґрунтованість, моніторинг на основі стандартизації та нормування (види і підвіди моніторингу), системність. Фонди знань та умінь.

Тема 7. Підготовка експертів з освіти в Україні.

Поняття «якість освіти»; механізми, заходи, інструменти, критерії, правила, процедури щодо оцінювання стану якості освіти за всіма параметрами освітньої діяльності; курси підвищення кваліфікації або перепідготовки з методики забезпечення якості освіти та/або освітньої діяльності. Особливості нормативно-правових зasad експертної діяльності у галузі освіти та формування умінь і навичок з експертної та консультивативної діяльності на різних етапах освітнього процесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб.	інд	с.р.		л	п	лб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Експертна діяльність в освіті: цілі, завдання, зміст, об'єкти і суб'єкти. Етичні аспекти експертизи	14	2	2				10	15	2			14
Тема 2. Організаційні форми експертизи в освіті.	16	2	4				10	20		2		16
Тема 3. Освіта як об'єкт експертизи.	14	2	2				10	11				10
Тема 4. Ролі, функції та базові компетенції експерта у галузі освіти	14	2	2				10	18	2	2		14
Тема 5. Поняття «ефективність експертизи». Чинники впливу на ефективність експертної діяльності в освіті.	14	2	2				10	10		2		10
Тема 6. Критерії ефективності експертної діяльності	14	2	2				10	16				16
Тема 7. Підготовка експертів з освіти в Україні.	4	2	2									
Усього годин	90	14	16				60	90	4	6		80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Експертна діяльність в освіті	2/2
2	Тема 2. Етика професійної діяльності експерта у галузі освіти	2/
3	Тема 3. Організація експертизи у галузі освіти	2/2
4	Тема 4-5. Зміст підготовки до експертної діяльності	4/
5	Тема 6. Професійна компетентність експерта у галузі освіти	2/
6.	Тема 7-8. Підготовка експертів з освіти за кордоном	4/2
Всього		16/6

6. Самостійна робота

з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етика професійної діяльності експерта у галузі освіти	6/6
2	Професійно-значущі та особистісні якості експерта.	6/10
3	Кодекс професійної етики експерта у галузі освіти.	4/4
4	Відбір організаційних форм та методів експертної діяльності.	4/8
5	Статистичний аналіз результатів. Підготовка звіту за результатами експертного оцінювання.	6/6
6	Системний характер експертної діяльності в освіті (взаємозв'язок експертизи та консультування).	6/10
7	Структура змісту підготовки фахівців у галузі освіти до експертної діяльності.	6/6
8	Основи педагогічного менеджменту у системі вищої освіти.	6/4
9	Організаційно-методична підготовка експерта у галузі освіти.	6/8
10	Вимоги до практичного досвіду експертної діяльності фахівця.	6/8
11	Підготовка експертів у галузі освіти у європейських агенціях з гарантії якості освіти.	2/
12	Професійна підготовка експертів у галузі освіти у Західній і Східній Європі.	4/8
	Усього	60/80

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Експертна діяльність у галузі освіти» оформляється у вигляді реферату та індивідуально-творчих завдань. Їх тематика в та вимоги щодо оформлення та написання затверджується щорічно на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика.

8. Методи навчання

Лекції; укладання таблиць, графічних схем; робота у мережі Інтернет; анотування, рецензування, конспектування, укладання поширеніх планів базової та допоміжної літератури.

9. Методи контролю

Усний і письмовий контроль знань; поточне тестування; виконання завдання за вибором; складання інструментарію власної експертної діяльності; оцінка підготовленого студентом самостійного завдання; підготовка технології проведення експертизи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Залік	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		100
50					50			

Змістовий модуль №1-2

Т 1 – 5, Т 2 – 15, Т.3 – 10,

Змістовий модуль № 2

Т 4 – 10, Т 5 – 10, Т 6 – 10, Т.7 - 5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90 – 100	A	відмінно	Зараховано	
80 – 89	B	добре		
70 – 79	C	задовільно		
60 – 69	D	незадовільно з можливістю повторного складання		
50 – 59	E			
26 – 49	FX	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

11. Методичне забезпечення

Тексти лекцій; плани-конспекти семінарських занять, зразки варіантів домашньої контрольної роботи і завдань для поточного тестування; список базової і допоміжної літератури, перелік тем і видів самостійних завдань і методичні рекомендації до їх виконання.

12. Рекомендована література

Базова

- Алексєєв Н. Г. Принципи і критерії експертизи освіти. *Шкільні технології*. 2000. № 2. С. 220.
- Белова Л. О. Якісна освіта як запорука якості життя населення. *Теорія та практика державного управління*: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарІУ НАДУ «Магістр», 2016. Вип. 4 (54). С. 8–17.

3. Бобрицька В. І. Професійна підготовка магістрів у галузі освіти в Україні: сучасні виклики, проблеми, західки. *Вісник національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія.* 2017. №10. Електронний ресурс. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/viewFile/12457/16830> (Дата звернення 31.01.2021)
4. Волот О. І. Експертні методи оцінок та їх використання в управлінні економічними об'єктами. *Електронний ресурс.* Режим доступу: http://www.rusnauka.com/13_EISN_2012/Economics/10_109835.doc.htm
5. Гнатієнко Г. М., Снитюк В. Є. Експертні технології прийняття рішень. Київ.: Маклаут, 2008. 444 с.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
7. Дейвід Гопкінз. Оцінювання для розвитку школи: пер. з англ. Г. Вець. Львів : Літопис, 2003. 256 с.
8. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В.Г. Кремень]. Київ: Юрінком Интер, 2008. 1040 с.
9. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-ВІвд 2014 р. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. (із змінами і доповненнями 12.01.2018 р.) *Електронний ресурс.* Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18;_Iz_zminami_vnesennimi_zgidno_z Zakonomi_N_1369-IX_vid_30.03.2021.
10. Закон України «Про освіту» від 25.03.1996 р. *Голос України*, 1996. 25 квітня.
11. Иванов Д. А. Экспертиза в образовании: учебное пособие для студентов высш.пед. учеб. заведений. Москва: Академия, 2008. 329 с.
12. Колтунович Т. А. Етичний кодекс психолога: *навчальний посібник.* Чернівці: ЧНУ, 2007. 232 с.
13. Комунікаційна стратегія МОН 2017–2020 / схв. рішенням Колегії МОН від 26 трав. 2017 р. № 4/1-15. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/komunikacyjna-strategiya-mon-2017-2020.pdf>.
14. Конституція України. Київ, 1996.
15. Курганская С. М. Экспертиза годового плана работы школы. *Педагогическая диагностика.* 2007. № 6. С. 5-12.
16. Кучер С. Н. Основные подходы к экспертизе в образовании. *Педдиагностика.* 2007. № 2. С. 50-57.
17. Мойсеюк Н. Э. Педагогика. *Навч. посібник*, 3-е изд., 2001. 608 с.
18. Новикова Т. Г. Типология экспертизы в образовании. *Муниципальное образование: инновации и эксперимент.* № 5, 2009. С. 37-42.
19. Новикова Т. Экспертиза инноваций в образовании. Подготовка экспертов гражданских институтов. *Народное образование.* 2006. № 4. С. 104-109.
20. Огнєв'юк В., Сисоєва С. Підготовка експертів у галузі освіти в Україні. *Освітологія.* 2015. №4. С. 54-60.
21. Самигуллин Г. Х., Багавиев И. И. Педагогическая экспертиза методической работы. *Методист.* 2007. № 3. С. 31-33.
22. Сидorenko В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень. *Навчальний посібник.* Київ: РННЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.
23. Симаєва И. Н. Этические аспекты экспертной деятельности в образовании. *Электронный ресурс.* Внедрение европейских стандартов и рекомендаций в системы гарантии качества образования / сборник материалов шестой Всероссийской научно-практической конференции Гильдии экспертов в сфере профессионального образования. Москва, 2011. Режим доступа: http://expert-nica.ru/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=203
24. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: *навчально-методичний посібник.* НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
25. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.
26. Сисоєва С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти. Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.
27. Сисоєва С. О., Бондарєва Л. І. Педагогічні технології професійної підготовки фахівців: *навчальний тренінг.* Київ: Університет «Україна». 2007. 185 с.
28. Сологуб А. І. Моніторинг якості креативної освіти і підприємств. *Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні 1992–2002:* зб. наук. праць до 10-річчя АПН України. Ч. I. Харків : ОВС, 2002.
29. Спільнік І., Спільнік П. Етичні засади діяльності у консультаційній сфері. *Електронний ресурс.* Режим доступу: http://archive.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/Ecan/2011_8_2/pdf/spilnyk.pdf
30. Стась Н. Ф. Комплексный подход к экспертной оценке тестовых измерителей. *Стандарты и мониторинг в образовании.* 2008. № 5. С. 25-30.
31. Стражнікова І., Єгорова І. Основні засади підготовки до управлінської діяльності майбутніх менеджерів закладів середньої освіти України як напрям педагогічної історіографії. *Danish Scientific Journal.* № 30. 2019. Vol.2. P. 22-25. (Данія).

32. Тубельский А. Какие способы экспертизы известны в культуре? *Педагогическая диагностика*. 2008. № 4. С. 7-27.
33. Федорова Н. Ф.Науково-методичне забезпечення педагогічних інновацій у навчально-виховному процесі при навчанні обдарованих: *навч.-метод. посіб*. Київ : Інститут обдарованої дитини, 2011. 122 с.
34. Шейко В. М., Кушнаренко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. *Підручник*. Київ: Знання-прес, 2002. 295 с.
35. Strazhnikova Inna, Yehorova Inha. Theoretical fundamentals of the educational process regionalization in higher education institutions of Ukraine. *Людинознавчі студії. Серія "Педагогіка" /* ред. кол. М. Чепіль (головний редактор) та ін. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2020. Вип. 11/43. 132 с. С. 39-49 (DOI: <https://doi.org/10/24919/2413-2039.11/43/220435>).

Додаткова література:

1. Аналітичні методи [*Електронний ресурс*]. Режим доступу: <http://marketinghelping.com/konspekt-lekcz/21-konspekt-lekczj-qosnovi-marketinguq/430-analitichn-metodi.html>
2. Етичні аспекти консультивативної діяльності [*Електронний ресурс*]. Режим доступу: http://www.osvita-plaza.in.ua/publ/etichni_aspekti_konsultativnoji_dijalnosti_279-1-0-27223
3. Інноваційні педагогічні технології навчання професій: *Монографія* / [Нікуліна А. С., Максименко Ю. Б., Матвеєв Г. П., Засланська С. А. та ін.]; за ред. Нікуліної А. С. Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників, 2005. 385 с.
4. Кузьмінський А. І., Омельяненко С. В. Технологія і техніка шкільного уроку: *навч. посіб*. Рекомендовано МОН. Київ, 2010. 335 с.
5. Лозниця В. С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: *навч. посіб*. Київ: ТОВ «УВПК «ЕксоВ», 2001. 512 с.
6. Метод експертних оцінок [*Електронний ресурс*]. Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/view/5372/46/>
7. Методи експертних оцінок для розв'язання задач прийняття рішень [*Електронний ресурс*]. Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/313/11.pdf>

13. Допоміжна

1. Мамонова Д. А. Сутність та порядок оцінки якості та ефективності судово-бухгалтерської експертизи [*Електронний ресурс*]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_APSEN_2008/Economics/32564.doc.htm
2. Мещанінов О. П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: теорія і методика: *Дис... д-ра пед. наук: 13.00.04. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України*. Київ, 2005. 509 с.
3. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. Київ: Знання України, 2003. 450 с.
4. Положение о сертификации аттестационных экспертов в сфере образования Республики Татарстан [*Электронный ресурс*]. Режим доступа: <http://base.garant.ru/8151502/>
5. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні». *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.

ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2020-2021 Н.Р.

У робочу програму вносяться такі зміни:

У зв'язку зі змінами у навчальному плані теми лекцій 6-7 об'єднуються в одну для денної форми навчання. Для заочної – дві теми розглядаються за 2 академічні години. Теми для практичних занять для заочної форми навчання розподіляються таким чином: об'єднуються 1-3, 4-5, 6-8

Зміни і доповнення до робочої програми розглянуті і схвалені на засіданні кафедри (протокол №
від «_____» 2020 р.).

Завідувач кафедрою _____ д.п.н., проф. Завгородня Т.К.
підпис прізвище, ініціали

«_____» 2020 р.